

2. odst., § 200., 2. odst.; § 201., 2. odst. XVIII. (Kazniva dejanja zoper varnost javnega prometa za ljudi, imovino in obvestila); § 205., 1. odst.; § 207., 1. odst. V poglavju XXI. (Kazniva dejanja zoper osebno prostost in varnost); § 243., 3. odst. V poglavju XXIII. (Kazniva dejanja zoper občno zdravje); § 254., 2. odst.; § 257., 2. odst.; § 260., 2. odst., § 261., 1. odst.; § 262., 3. odst. V poglavju XXVII. (Kazniva dejanja zoper imovino): § 328., 1. odst. t. 1. in 2. odst.

Ob sebi se razume, da ni moči govoriti o poskusu dejanja po pravkar navedenih posebnih določbah. Saj gre vsekozi za sestavino malomarnosti, ki idejno ne more biti poskušena. Pač pa ni izključeno, da postaneta nasnovatelj in pomočnik sokriva in odgovorna za dejanja s preterintencionalno posledico. Kdor nasnuje drugo osebo k naklepni telesni poškodbi in kogar zadene malomarnost v pregledu presoje, da-li ne utegne nastopiti hujša posledica, ker *vulnera non dantur ad mensuram*, ta je zanj odgovoren kakor tudi storilec sam.

Drugače je, če sledi iz temeljnega malomarnega dejanja hujša posledica, kakor jo je tipično pričakovati. V teh primerih velja zgolj norma § 16., 2. odst. nov. kaz. zak. za presojo občne krivde, posebna norma posebnega dela pa za višino kazni glede na težino zla (prim. § 182., 2. odst. itd.).

Oblična veljavnost odlokov pokojninskega zavoda za nameščence.

Dr. Janko Vrančič.

1. Uvajanje krive prakse pri upravnih oblastvih.

Z razvojem gospodarskega življenja dobiva pokojninsko zavarovanje nameščencev in socialno zavarovanje sploh vedno večji pomen in prisilne javnopravne norme tega zavarovanja posegajo vedno globlje v razmere posameznikov in države. Ker je od pravilnega izvajanja zadevnih zakonov odvisen marsikdaj obstoj nameščenca in vse njegove rodbine, zahteva ta panoga prava posebno tankovestnega obravnavanja in se

mora na vsak način ubraniti vseh zmotnih naziranj glede temeljnih pojmov.

IX. Žal, se je začelo širiti v pokojninskem zavarovanju nameščencev glede oblične veljavnosti odlokov pokojninskega zavoda pri političnih oblastvih naziranje, ki je v velikem nasprotju z zakonom in bi utegnilo pravno gotovost na tem polju občutno omajati. Na ugovor odvetnika kot pravnega zastopnika službodavca je politično upravno oblastvo kot pritožna instanca dva zavarovalna odloka pokojninskega zavoda »kot oblično pomanjkljivo izgotovljena razveljavilo, ker sta na zavarovalnih odlokih imeni predsednika in direktorja pokojninskega zavoda le tiskani, ne pa lastnoročno podpisani, kakor bi morali biti ne le po občnih pravnih normah, temveč tudi po smislu in izrečnem predpisu statuta zavoda. Odločba namreč, s katero se ugotavlja, da je nameščenec zavezan pokojninskemu zavarovanju, ustvarja pravno razmerje med zavarovancem in njegovim službodavcem na eni strani ter pokojninskim zavodom na drugi strani in mora imeti torej pravno pravilno obliko, t. j. biti mora lastnoročno podpisana«.

To utemeljevanje je prešlo dobesedno iz področja enega upravnega oblastva v področje drugega in se širi med interesi, tako da se ugovori proti odlokom zavoda vedno bolj pogosto nanj sklicujejo. Še na vsak tak ugovor je bil zavarovalni odlok zavoda razveljavljen iz navedenega obličnega razloga, ne da bi se pritožna instanca spuščala v meritorno presojo dejanskega stanu.

Prepričanje mnogih interesentov, da se sedaj utegnejo izpodbijati prav vsi zavarovalni odloki zavoda za vsa dolga leta nazaj, če nimajo lastnoročnih podpisov, na srečo ni pravilno. Po določbi § 75. zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev je namreč moči odloke pokojninskega zavoda izpodbijati z ugovori, ki jih je treba vložiti v 14 dneh pri političnih oblastvih druge stopnje, in po občnih pravnih predpisih postanejo odloki ne glede na oblično in meritorno pravilnost oblično pravnomočni, če ni bil podan ugovor v teh 14 dneh. Z nadzorstveno pritožbo ali s prošnjo za obnovo postopka se tudi s samim pozivom na podpise potem ne da nič

doseči. Nastane pa vendar zadosti nepotrebnih težav tudi, če se po nepotrebnem vlagajo že v naprej na neuspeh obsojeni ugovori ali če se vsak odlok sproti v 14 dneh utegne uspešno izpodbijati z omenjenim obličnim razlogom.

Če bi bile omenjene odločbe utemeljene v zakonu, bi bilo vse v redu, dasi bi tak pretiran birokratizem kolikor toliko oviral ekspeditivnost pokojninskega zavoda in celotno izvajanje zavarovanja ter bi bil v hudem nasprotju s splošno zahtevo po poenostavljenju in pocenitvi uprave. Te odločbe, ki ne upoštevajo bistvenih pojmov prisilnega zavarovanja, pa so pravnopomotne. Zato je neobhodno potrebno, da so si pravniki in vsi neposredni interesenti na jasnem, zakaj nasprotujejo zakonu.

V nobenem zakonu in v nobeni naredbi, izdani na osnovi kakšnega zakona, ni določbe, da morajo biti zavarovalni odloki pokojninskega zavoda za nameščence lastnoročno podpisani. Tudi ni določeno, da so odloki formalno bistveno pomanjkljivi, tako da so že po sebi neveljavni ali pa da se smejo po pritožni instanci razveljaviti, ako ni lastnoročnih podpisov.

2. Določba statuta pokojninskega zavoda o podpisih njegovih zastopnikov.

Statut pokojninskega zavoda, izdan z naredbo ministrstva za socialno politiko z dne 31. julija 1922., Ur. l. št. 319/103., ima sicer v § 5. določbo o podpisih, a ta paragraf za zavarovalne odloke ne pride v poštev. Ta § 5. določa, da podpisuje za pokojninski zavod predsednik ali eden njegovih namestnikov skupno z direktorjem ali njegovim namestnikom vse odpravke, ki se ne tičejo tekočih poslov, zlasti vse spise in listine, ki ustanavljajo obveznost zavoda ali s katerimi se opuščajo pravice. Podpisuje se tako, da pristavljajo imenovani funkcionarji s šampiljo odtisnjenim ali po komurkoli zapisanim besedam: »Pokojninski zavod za nameščence« svo- jeročno svoj podpis. Vse odpravke glede tekočih poslov podpisuje direktor, odnosno njegov namestnik sam, odnosno kakšen drug pooblaščen uradnik.

Zavarovalni odloki pokojninskega zavoda se tičejo brez dvoma tekočih poslov, ker je glavna naloga in pretežni del poslovanja zavoda ta, da izstavlja zavarovalne odloke. Zado-stovalo bi torej, ako bi zavarovalne odloke podpisoval direktor, njegov namenstnik ali morda pooblaščen referent sam. Vendar je v zavodu običaj, da sta na odlokih podpisa (eventualno v faksimilu ali tiskana) predsednika in direktorja, to pa le zato, da ima odlok bolj slavnostno obliko listine, ne pa da bi bilo to kje predpisano in ne da bi bila od tega odvisna veljavnost odloka.

V resnici je treba po statutu svojeročnih podpisov direktorja in predsednika, odnosno njihovih namestnikov, na vseh spisih in listinah, ki ustanavljajo obveznost zavoda ali s katerimi se opuščajo pravice. Vendar ima pa statut tukaj v mislih le take spise in listine, s kojih podpisom šele nastane obveznost zavoda ali prestane njegova pravica. Glede zavarovalnih odlokov pa je iz mnogih določb zakona jasno razvidno, da ne nastane obveznost zavoda šele z izdajo teh odlokov ali celo z lastnoročnim podpisom teh odlokov, prav tako kakor ne izgubi morda pokojninski zavod pravice, zahtevati zavarovalno premijo zaradi nameščenčevega izstopa iz službe šele, ko je izstavljen odlok o prestatku zavarovalnega razmerja ali celo šele z lastnoročnim podpisom takega odloka.

Statut ima v § 5. v mislih le take obveze in pravice zavoda, ki jih ta prevzame ali opušča prostovoljno po zasebnem pravu, ne pa primoran po javnopravnem zakonu. Tako n. pr. morata predsednik in direktor odnosno njihova namestnika, podpisovati kupne ali prodajne pogodbe, pogodbe, s katerimi se dogovori zavod s službodavcem n. pr. za spremem njegovih nameščenčev v prostovoljno zavarovanje v oddelku za višje dajatve po členu IV. zakona ali sicer pogodbe, ki se tičejo pravic in dolžnosti, ki ne nastajajo ali prestajajo že po določbah zakona samega.

Nasprotno pa odloki zavoda o zavarovanju, o spremembi zavarovanja zaradi spremembe službenih prejemkov ali o prestatku zavarovanja nikakor ne ustvarjajo pravnega razmerja med pokojninskim zavodom na eni strani in zavarovanci, odnosno njihovimi službodavci na drugi strani, tako

da bi se zavarovanje šele začelo ali bi prenehalo šele na osnovi odloka. Odlok ni konstitutivnega, temveč le deklarativnega značaja, ker posvedočuje le oblično obstoj pravnega razmerja, ki je bilo dejansko ustvarjeno z vstopom v službo, odnosno s prigrasitvijo zavarovanca, ali je prestal z njegovim izstopom iz službe.

3. Čisto »ipso iure-zavarovanje« po prvotnem zakonu o pokojninskem zavarovanju nameščencev.

Pokojninsko zavarovanje nameščencev je bilo prvotno čisto »ipso iure-zavarovanje«. Vsak nameščenec, ki je prišel v pošte v za zavarovanje, je bil zavarovan in je imel pravico na zavarovalne dajatve že s samim vstopom v službo ne glede na to, ali je bil prijavljen v zavarovanje in ali so bile premije plačane ali ne.

Zato je določal § 1. zakona v prvotni obliki z dne 16. decembra 1906., drž. zak. št. 1. iz leta 1907., da so v tem paragrafu navedeni nameščenci »zavarovanju zavezani in zavarovani v smislu tega zakona«. Prav tako navaja izvršilna naredba z dne 22. februarja 1908., drž. zak. št. 42., v členu 1.: »Zavarovalna dolžnost in zavarovanje se osnavljata z dejstvom zavarovanja zavezane namestitve.« Člen 3. te naredbe določa: »Opustitve pravočasne in pravilne zglasitve in odklonitve podajanja pojasnil sta kaznivi; opustitev pravočasnega plačila premij osnavlja dolžnost plačila zamudnih obresti za zaostale premije; omenjene opustitve pa nimajo nobenega vpliva na dejansko zavarovanje.«

4. Omejeno »ipso iure-zavarovanje« po noveli iz leta 1914.

Bistveno načelo »ipso iure-zavarovanja« je ostalo ohranjeno tudi v noveli zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev v besedilu ces. nar. z dne 25. junija 1914. drž. zak. št. 138., tako da načeloma tudi sedaj ni pogoj za zavarovanje, odnosno za vštetje službe v zavarovalno dobo, ali je izdan zavarovalni odlok in ali so plačane premije. Le ker je bila velika nevarnost, da bi moral pokojninski zavod plačevati rente tudi takim zavarovancem, o katerih sploh nič ne bi

vedel, je novela v 73. načelo »ipso iure-zavarovanja« omejila toliko, da šteje zavarovalna doba nameščencu šele od tedaj, ko je prijavljen v zavarovanje, prejšnja službena doba pa le, če so premije v šestih letih po dospelosti plačane. Le pri zavarovancih, ki sploh niso bili nikdar prijavljeni in za katere je zavod šele uradoma zvedel, se šteje zavarovalna doba od takrat, ko se je zavarovalna dolžnost z odlokom pokojninskega zavoda uradoma ugotovila. Pa tudi tak odlok zavoda ima le deklarativen pomen, da je zavarovalna dolžnost podana in da se nameščenec oblično sprejema med člane zavoda.

Tudi po določbah novele zavarovanje nikakor ni odvisno od zavarovalnega odloka ali celo od lastnoročnega podpisa zastopnikov zavoda na odloku. Po § 1. so vsi nameščenci, ki pridejo radi višje kvalifikacije svoje službe za zavarovanje v pošttev, »zavarovanju zavezani in po naslednjih določbah zavarovani«. Nameščenci so torej zavarovani že samo radi tega, ker opravljajo službe, ki pridejo za to v pošttev. Le »naslednje določbe zakona«, in sicer zgoraj omenjeni § 73., vsebujejo nekatere omejitve, vkljub katerim pa glavno načelo še vedno dalje velja.

Tudi konec zavarovalnega razmerja ni odvisen od odloka o prestatku zavarovalnega razmerja in od podpisov, zavarovanje prestatne marveč po § 24. že takoj, čim kakšen pogoj za zavarovanje ni več podan, n. pr. čim izstopi nameščenec iz službe itd.

Po § 34. zakona je treba plačevati zavarovalne premije v naprej in po § 35. je dolžnost plačevanja premij nezavisna od tega, da bi bili prej izdani odloki ali da bi nastopila pravnomočnost, po § 75.a pa pravna sredstva proti odlokom o zavarovalni dolžnosti, o uvrstitvi v plačilne razrede in o določitvi glavnega posla nimajo odložne moči. Vse te določbe dokazujejo, da je v moči zavarovanje in z njim ustvarjeno pravno razmerje med pokojninskim zavodom na eni in službodavcem, odn. nameščencem na drugi strani že prej, preden se izda zavarovalni odlok. Premij seveda ne bi bilo treba plačevati, če zavarovalnega razmerja še ne bi bilo; ker je treba pa premije plačevati še pred odlokom, je to zadosten dokaz, da je zavarovanje v moči ne glede na odlok.

Kakor je določena za službodavca in nameščenca dolžnost zavarovanja, tako velja tudi pravica zavarovanja. Ta pravica zavarovanja jima mora biti pa varovana ne glede na to, ali želi pokojninski zavod nameščenca sprejeti v zavarovanje ali pa ga morda raje ne bi sprejel, ker je morda nameščenec star in bolan, a ima mlado ženo in veliko število nepreskrbljenih otrok, tako da je rizik zavoda v primeri s povprečnim rizikom neprimerno visok in bo imel zavod od takega zavarovanca očitvidno le škodo. Če bi imel šele zavarovalni odlok tako moč, da bi zavarovalno razmerje ustvaril, ne bi bilo izključeno, da bi skušal izdajati zavod pozitivne zavarovalne odloke v prvi vrsti le dobrim rizikom. Sicer ima vsak interesent pravico ugovora ali nadzorstvene pritožbe na politično oblastvo, a se brez dvoma velik del te pravice ne bi poslužil, ker je obče znano, da se službodavci in nameščenci, ki jim dalekosežna važnost pokojninskega zavarovanja žal še ni zadosti znana, skoraj izključno pritožujejo radi tega, ker nočejo biti zavarovani, ne pa da bi silili v zavarovanje. Tako bi se utegnilo zgoditi, da država ne bi dosegla namena, ki ga zasleduje s tem, da je vzakoniła pokojninsko zavarovanje, to je, da bi preprečila osiromašenje pretežnega dela srednjega stanu ob onemoglosti, starosti in smrti. Baš zato pa zakon zavarovanja ne napravlja odvisnega od poljubne volje pokojninskega zavoda, temveč zavod je primoran, da izvede zavarovanje vsakega nameščenca, ki pride v poštev. Edini pogoj za vštetje službene dobe v pokojnino je po noveli prijava v zavarovanje, ne pa morda lastnoročni podpis predstavnikov zavoda na izjavi, da zavod nameščenca sprejema v zavarovanje.

Seveda bi se utegnil prijaviti v zavarovanje tudi uslužbenec, ki ni zavarovanju zavezan. Pri takem uslužbencu seveda se zavarovanje in prispevna doba ne moreta ustvariti s prijavo, ker pač po § 1. ni zavarovanju zavezan. Odlok, s katerim zavod odkloni njegovo zavarovanje, ne prekine morda že obstoječega zavarovanja, temveč le ugotovi, da zavarovalna dolžnost in zavarovanje že izpočetka nista obstajala.

Po priglasitvi zavarovanju zavezanega nameščenca prav tako zavod z zavarovalnim odlokom ne ustvari šele zavarovalne dolžnosti in zavarovanja, temveč le izjavi odnosno posvedoči, da je zavarovalna dolžnost in zavarovanje že obstajalo od nastopa zavarovanju zavezane službe dalje. Odlok torej ne ustanavlja po sebi pravnega razmerja ex nunc, temveč le oblično ugotavlja, da je bilo to pravno razmerje že ex tunc.

Ce zavarovanju zavezani nameščenec sploh ni bil prijavljen, mu šteje po § 73., odst. 7., prispevna doba šele od takrat dalje, ko zavod njegovo zavarovalno dolžnost uradoma ugotovi z odlokom, prejšnja službena doba pa šele tedaj, ko se zavarovalne premije plačajo, kar pa se mora zgoditi v šestih letih po dospelosti. Tudi v tem primeru zavarovalni odlok ne ustvarja šele pravnega razmerja ex nunc, temveč le ugotovi, da je bila zavarovalna dolžnost že od vstopa v službo dalje, in zahteva plačilo premij tudi za ves čas za nazaj, kolikor zavarovanje ni že zastarano, pač ker je zavarovalna dolžnost bila že tudi takrat in mora zavod zavarovanje tudi za ta čas izvesti. Zavarovalno razmerje ne obstoji šele od takrat nadalje, ko je zavod morda ob reviziji podjetja doznal za neprijavljenega nameščenca in izdal zavarovalni odlok; od tega časa dalje mora nameščencu le šteti prispevno dobo, tudi če ne dobi nobenih premij in je njegova skrb, da premije izterja. Za prejšnjo službeno dobo je pa zavarovalno razmerje prav tako obstajalo, če je bila služba po § 1. zavezana zavarovanju, le prispevna doba se ne šteje, kolikor premije v šestih letih niso plačane.

5. Oblika odlokov pokojninskega zavoda.

Pa celo takrat, če bi se zavarovalno razmerje z odlokom šele ustvarilo — kakor se pa po gornjih izvajanih ne ustvarja —, bi bila lastnoročna podpisa predstavnikov zavoda na odlokih brez pomena. Glede odlokov določa § 75. edino to, da se morajo vsi ukrepi in vsa obvestila pokojninskega zavoda v okviru pokojninskega zakona vročati udeležencem v **pismenem odpravku** (odloki). Zadostuje torej, da se udeleženec obvesti pismeno. Kakšno naj bo to pismo obvestilo od-

nosno odlok, glede tega ne postavlja zakon prav nobene zahteve, tako da tako pismeno obvestilo ni oblično pomanjkljivo ali morda celo neveljavno, če morda ni izdano v posebni obliki. Zadostuje, da udeleženec prejme pisan odpravek kakršnekoli že oblike in vsebine. Seveda sme biti odpravek v sedanjih časih namesto z roko tudi s strojem pisan, litografiran, tiskan itd.

Ugotavljam, da po sedanjem stanju zakonodaje predpisi glede odlokov političnih oblastev ne veljajo za odloke pokojninskega zavoda. V § 75. zakona o pokojninskem zavarovanju je izrečno določeno, da se v ostalem, namreč kolikor v § 75. ni drugače določeno, določbe zakona z dne 12. maja 1896. drž. zak. št. 101. uporabljajo na ves postopek s pravnimi pomočki v stvareh pristojnosti političnih oblastev, vštévši ugovore zoper odloke pokojninskega zavoda. Te določbe se torej ne uporabljajo na odloke pokojninskega zavoda, temveč šele na ugovore zoper te odloke, in sploh le za postopek pred političnimi oblastvi, ne pa tudi pred pokojninskim zavodom. To iz zakona jasno razvidno pravno stanje izrečno ugotavlja tudi dr. Hubert Korkisch v svojem komentarju k zakonu o pokojninskem zavarovanju nameščenecv v izdaji leta 1915., v 2. opombi k § 75 a, kjer izrečno poudarja, da ni treba, da bi imeli odloki zavoda tudi pravni pouk. S tem seveda noče reči, da je tak pravni pouk nepotreben, pač pa, da so odloki prav tako veljavni, tudi če pravnega pouka ne bi imeli. To načelo je jasno izrazila tudi odločba upravnega sodišča na Dunaju z dne 8. aprila 1910 št. 3586, ki je izrekla, da odloki delavskih zavarovalnic zoper nezgode (analogno tudi pokojninskega zavoda za nameščence) ni treba, da bi vsebovali pouk o pravnih lekii in da se ne morejo razveljaviti, ako takega pouka ni ali ako je napačen, ker se zakon o pravnih lekii z dne 12. maja 1896. drž. zak. št. 101 nanaša le na odločbe političnih oblastev.

Pa tudi odloki političnih oblastev načeloma niso neveljavni, če morda niso podpisani ali če podpis ni lastnoročen. Po uradni instrukciji za okrajne urade z dne 17. marca 1855. drž. zak. št. 52, § 101, naj sicer čistopise odlokov, dopisov itd. političnih oblastev podpisuje uradni predstojnik odnosno nje-

gov' namestnik; vendar ni nikjer nobene zakonite odločbe, da bi bil odlok ali dopis neveljaven, če ne bi bil podpisan. Uradni predstojnik je pač disciplinsko odgovoren za pravilno obliko in vsebino dopisov, nikakor pa ne more zahtevati stranka, ki je prejela dopis političnega oblastva z naročilom, kaj mora ukreniti ali opustiti n. pr. iz ozirov javnega zdravstva itd., če naročilo ne bi bilo podpisano ali če bi bil podpis le tiskan, da se tak dopis ali odlok razveljavi in ji najprej pošlje odlok z lastnoročnim podpisom, potem bi se pa šele po njem ravnala. Tudi upravno sodišče je z odločbo z dne 17. januarja 1890. št. 4205 iz leta 1889. izreklo: »Če ni podpisa uradnega predstojnika ali njegovega namestnika na odpravku, je to le tedaj bistvena oblična pomanjkljivost postopka, če se utegne o provenijenci ali pristnosti odpravka opravičeno dvomiti ali vsaj dejansko smatrati, da je pomislek na strani dotične stranke.«

Predpisi o postopku pred političnimi oblastvi pa, kakor omenjeno, za pokojninski zavod ne veljajo. Pa celó če bi veljali, vendar nihče ne bi mogel trditi, da utegne kdo opravičeno dvomiti, ali je odlok o zavarovanju nameščencev izšel v resnici od pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani in ali je ta odlok pristen. V primerih, v katerih so pritožne instance razveljavile odloke zavoda kot oblično pomanjkljive, je bil, preden je bil izdan odlok, vendar uradnik pokojninskega zavoda s svojo uradno legitimacijo osebno v službodavčevem podjetju in je uradno zabeležil podatke glede nameščencev. Ko so nato službodavcu in nameščencu došli odloki s popolnoma pravilnimi podatki, ki so ustrezali po dobi zaposlitve, službenem nazivu, višini prejemkov itd., svoječasnim napovedim, odnosno ugotovitvam, je bilo vendar jasno, da je odlok, ki je pišan na uradnem formularju s pravilnimi katastrskimi številkami službodavca in nameščenca, pristen in da izhaja od pokojninskega zavoda.

Pa tudi glede podpisov predstavnikov političnih oblastev in glede drugih podpisov se v sedanjih časih razširjenja prometa in potrebe sistematičnega izrabljanja časa ne more zahtevati vselej lastnoročen podpis. Celó pred davčnimi oblastvi in pred sodišči veljajo tudi faksimilia. Tako n. pr. je odločilo

upravno sodišče že dne 10. novembra 1896. št. 10072, da je podpis resničen in pristen, četudi podpis firme ni pristavljen pravni listini z lastnoročno pisavo lastnika firme in je rokopis reproduciran kot faksimile (glej opombo pri § 22. Manzove izdaje pristojskega zakona iz leta 1914.).

Radi potreb modernega prometa je celo tretja delna novela k občnemu državljskemu zakoniku v § 886. odstopila od zahteve lastnoročnega podpisa. Ta paragraf se sedaj glasi: »Pogodba, za katero določa zakon ali volja strank pismeno obliko, se sklene s tem, da jo podpišeta stranki ali, ako ne znata ali radi hibe ne moreta pisati, s tem, da pristavita svoj sodno ali notarsko poverjeni ročni znak ali da pristavita svoj ročni znak pred dvema pričama, katerih ena podpiše ime stranke. Sodna ali notarska posvedočba nadomešča pismeni sklep pogodbe. Mehanični posnetek svojeročnega podpisa zadošča le tam, kjer je v poslovnem prometu običajen.«

6. Pravice iz zavarovanja neodvisne od obstoja odlokov.

Poudarjeno je že bilo, da zavarovalni odloki pokojninskega zavoda niso pravne listine, od katerih bi bilo odvisno pravno razmerje, temveč so le oblična potrdila o zavarovalnem razmerju, ki velja že brez teh odlokov. Razen že omenjenih razlogov se vidi to zlasti iz tega, da zakon pravice do rente ne dela nikjer odvisne od zavarovalnih odlokov. Kdor hoče dobivati pokojnino, nikakor ni dolžan, da bi predložil zavarovalne odloke, temveč jih sme takoj po prejemu zavreči, ne da bi zato nastopila izprememba v pravnem razmerju napram pokojninskemu zavodu. Zavarovalno razmerje ostane v veljavi kljub temu prav tako še nadalje in ob danih pogojih mora zavarovanec radi določb zakona dobivati pokojnino, če predloži zavarovalne odloke ali pa ne.

Lastnoročnega podpisovanja odlokov po predsedniku ali ravnatelju odn. njiju namestnikih zakon tudi že zato ni mogel zahtevati, ker je včasih naravnost fizično nemogoče. Tudi predsedniki in ravnatelji pokojninskega zavoda n. pr. na Dunaju ali v Pragi niso podpisovali in ne podpisujejo zavarovalnih odlokov lastnoročno. Ker imajo ti zavodi na stotisoče

zavarovancev, bi morali imeti sicer le za podpisovanje po več predsednikov in ravnateljev, odn. njihovih namestnikov, zlasti kadar izide kakšna novela o preureditvi plačilnih razredov zavarovancev in je treba v najkrajšem času vsakemu služboдавцу in nameščencu poslati nov odlok.

Radi potrebe čim intenzivnejšega dela se morajo predsedniki in ravnatelji ter njihovi namestniki baviti z važnejšim delom, dočim njihove podpise na odloke, ki jih izgotavljajo strokovni uradniki, lahko pritiskajo sluge.

O načrtu zakona zoper nečedno tekmo.

Dr. E. Pajnič.

(Konec).

Nadaljnja vrsta nečedne tekme je po načrtu v čl. 16. (civilnopravno dejanstvo) in v čl. 32 (kaznivi prestop) orisano kršenje in izkoriščanje tajnosti v produkciji in trgovini.³² Znaki nečedne tekme s kršenjem in izkoriščevanjem tajnosti so v obeh primerih (civilnopravnem in kazenskopravnem) isti. Načrt se je tu precej točno držal sličnih določb češkoslovaškega zakona o nečedni tekmi. Ločiti je treba med kršenjem takih tajnosti po zaposlencih podjetja za časa njih zaposlenosti ter na drugi strani med kršenjem in izkoriščevanjem tajnosti, katere utegne zakriviti (večinoma) tudi druga oseba, pa tudi zaposlenec med službo in po končani zaposlenosti. Zaposlenec, nameščenec, delavec vajelec — mora za časa svoje zaposlenosti priobčiti ali odkriti (»učiniti pristupačnom«) neopravičeno drugemu produkcijsko ali trgovinsko tajnost, ki mu je radi njegovega razmerja v podjetju bila ali zaupana ali pa poznata na drug način in ki se more uporabiti v tekmovanju. Tudi nezaposlenci zakrivijo tako kršenje tajnosti s tem, da jo drugemu priobčijo ali v lastnem ali tujem podjetju izkoriščajo, to pa tedaj, ako so zvedeli za tako tajnost po lastnem ali tujem protizakonitem ali dobrim šegam nasprotujočem

³² Prim. § 13 čsl., §§ 11 in 12 avstr. in §§ 17, 18 nem. zak. o nečedni tekmi: Avstrijski in nemški zakon navajata le znake kazenskopravnega prestopka, ki ima seveda zasebnopravne posledice. Glej avstrijski zakon 11. maja 1921 B. G. Bl. št. 292 (Angestelltengesetz). Zakon 24. julija 1917 drž. zak. št. 307 z izvrš. nar. 12. avgusta 1918 drž. zak. št. 302.